

BIULETYN INFORMACYJNY

NR 4 (83) / 2015

Koleżanki i Koledzy,

Mocnym akcentem udało nam się zakończyć rok 2015. Na początku grudnia powołaliśmy do życia pierwsze Szkolne Koło PTT przy naszym Oddziale – SK PTT „Diablaki” w Dąbrowie Górniczej. O tym, skąd akurat w tym mieście pojawiło się szkolne koło naszego Oddziału przeczytacie wewnątrz numeru. Wszystko wskazuje na to, że w pierwszej połowie 2016 r. powstaną też kolejne szkolne koła, znacznie bliżej naszego miasta.

Koniec roku to czas podsumowań – w ciągu roku 2015 udało nam się zorganizować 63 wycieczki górskie i krajoznawcze, w tym wycieczki dla dzieci oraz dla seniorów. Współorganizowaliśmy 47 prelekcji, współpracowaliśmy z organizacjami turystycznymi z Czech i Słowacji, a sprzątając Beskid Śląski, Mały i Żywiecki w ramach akcji „Sprzątamy Beskidy z PTT 2016” zabezpieczyliśmy 9810 litrów śmieci. A to tylko część naszej działalności w mijającym roku... Pamiętajcie o nas przy rozliczaniu PIT-ów za rok 2015, z Waszą pomocą będziemy w stanie zrealizować więcej ciekawych inicjatyw – nasz numer KRS to 0000085388.

W nadchodzącym roku życzymy Wam spełnienia marzeń - zwłaszcza tych górskich!

*z tatrzańskim pozdrowieniem,
Zarząd Oddziału*

widok ze szlaku na Wielkiego Chocza (fot. Grzegorz Gierlasiński)

SPIS TREŚCI:

- (2) PLAN WYDARZEŃ • (3) KRONIKA ODDZIAŁU • (10) KRONIKA KOŁA PTT W KOZACH • (12) KRONIKA SK PTT „DIABLAKE” W DĄBROWIE GÓRNICZEJ • (13) WITAMY W NASZYM GRONIE • SKŁADKI CZŁONKOWSKIE NA ROK 2016 • (14) N. OWCZAREK: „HISTORIA ‘DIABŁAKÓW’ ” • (16) J. NOGAŚ: „NASZA WODA – 120 LAT BIELSKICH WODOCIĄGÓW, 82 LATA ZAPORY W WAPIENICY” • (18) K. DUŁAWA: „ZWYCZAJE NOWOROCZNE NA ŻYWIECCZYŹNIE” • (19) R. SŁONKA: „WIDOKOWA ‘PĘTELKA’ CZYLI WYCIECZKA NA BENDOSZKĘ” • (20) PRZEKAŻ 1% PODATKU DLA PTT

PLAN WYDARZEŃ

STYCZEŃ - MARZEC 2016

	03-01	Lysá hora (Beskidy Morawsko-Śląskie, Czechy) – wycieczka górską
	05-01	„Góry Hiszpanii i Camino de Santiago” – prelekcja Andrzeja Ziółko lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	06-01	Veľký Choč (Góry Choczańskie, Słowacja) - wycieczka górską wycieczka z cyklu: „Wędrówki z Robalem”
	09-01 – 10-01	Hala Lipowska (Beskid Żywiecki) – wycieczka górską i narciarską „XII Karpacki Finał WOŚP”
	12-01	„Kazbek subiektywnie” – prelekcja Radosława Zawady i Krzysztofa Prudła lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	17-01	Wielka Czantoria (Beskid Śląski) - wycieczka górską wycieczka z cyklu: „Wędrujemy Głównym Szlakiem Beskidzkim”
	19-01	„Wycieczki z PTT O/Bielsko-Biała” – pokaz filmów Wacława Morawskiego lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	24-01	Wielka Rycerzowa (Beskid Żywiecki) – wycieczka górską dla dzieci
	26-01	„RPA - powitanie z Afryką” – prelekcja Agnieszki Gawęł lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	29-01 – 31-01	Starachowice, Wąchock (Góry Świętokrzyskie) – wycieczka górsko-krajoznawcza „III Zimowe Spotkania PTT w Górach Świętokrzyskich”
	02-02	„120 lat bielskich wodociągów: historia, tradycja i nowoczesność” – prelekcja Piotra Keniga lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	03-02	zebranie organizacyjne Koła Przewodników PTT
	06-02	„120 lat bielskich wodociągów” – wycieczka krajoznawcza
	09-02	„Smaki Barcelony” – prelekcja Agnieszki Wypych lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	13-02	Rysianka (Beskid Żywiecki) – wycieczka górską
	16-02	„Trekking wokół Mont Blanc” – prelekcja Andrzeja Ziółko lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	20-02 – 21-02	Piłsko (Beskid Żywiecki) – biwak zimowy wspólna wycieczka z KTW PTTK Bielsko-Biała
	23-02	<i>prelekcja (temat zostanie podany w późniejszym terminie)</i> lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	28-02	Skrzyczne (Beskid Żywiecki) – wycieczka górską
	01-03	„Z cukrzyką po górach” – prelekcja Leszka Bartoła lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	05-03	Błatnia (Beskid Śląski) – wycieczka górską dla dzieci
	06-03	XXXII Pielgrzymka przewodników na Jasną Górę
	08-03	<i>prelekcja (temat zostanie podany w późniejszym terminie)</i> lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	13-03	Wielki Połom (Beskidy Morawsko-Śląskie, Czechy) – wycieczka górską
	15-03	„Miasta Hiszpanii” – prelekcja Andrzeja Ziółko lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	20-03	„Niedziela palmowa w Tokarni” – wycieczka krajoznawcza
	22-03	<i>prelekcja (temat zostanie podany w późniejszym terminie)</i> lokal PTT/BKA, godz. 18:00
	25-03	Mogielica (Beskidy Wyspowsy) – wycieczka górską wydarzenie turystyczno-religijne „XVII Wielkopiątkowa Droga Krzyżowa”
	29-03	<i>prelekcja (temat zostanie podany w późniejszym terminie)</i> lokal PTT/BKA, godz. 18:00

Z powodu zmiennych warunków śniegowych w górach nie podajemy terminów wycieczek narciarskich – osoby zainteresowane wycieczki skiturowymi prosimy o bezpośredni kontakt z Piotrem Homą (606-282-154), natomiast zainteresowanych wycieczkami na nartach biegowych z Witoldem Kubikiem (604-617-181).

Informujemy, że z przyczyn losowych w powyższym planie wydarzeń mogą nastąpić zmiany.

wycieczki górskie	wycieczki krajoznawcze	wycieczki narciarskie	wyprawy	pokazy slajdów, prelekcje	wystawy, wernisaże	spotkania członków

KRONIKA ODDZIAŁU

PAŹDZIERNIK – GRUDZIEŃ 2015 R.

02-10-2015 – 04-10-2015

Aż 74 chętnych, w tym siedmiu członków naszego Oddziału wzięło udział w organizowanej przez zaprzyjaźnione Biuro Podróży Beskid Tour wycieczce w Bieszczady, wyjątkowo piękne o tej porze roku.

Fot. Katarzyna Talik

06-10-2015

Podczas wtorkowej prelekcji w naszym Oddziale gościł po raz kolejny członek oddziału Łukasz Kudelski, który zabrał nas w podróż po jaskiniach tatrzańskich. W spotkaniu udział wzięło 13 osób.

Fot. Szymon Baron

10-10-2015

Na VII posiedzenie Zarządu Głównego PTT tej kadencji nie mieliśmy daleko, gdyż odbyło się w Wiśle. Nasz Oddział reprezentowali prezes Szymon Baron i wiceprezes Tomasz Rakoczy, który w tej kadencji pełni funkcję członka ZG PTT. Do najważniejszych spraw omawianych podczas zebrania należy zaliczyć kwestie ochrony przyrody (m.in. problem quadów na szlakach), omówienie Roku Kazimierza Przerwy-Tetmajera oraz plany wydawnicze związane z kolejnym tomem „Pamiętnika PTT”.

Fot. Remigiusz Lichota

06-07-2015

W zorganizowanej przez nasz Oddział wycieczce na Sławkowski Szczyt w Tatrach Słowackich udział wzięły 94 osoby, które po górskich szlakach wędrowały pod opieką przewodników górskich: Jana Nogasia i Miłosza Zelka.

Fot. Grzegorz Ryszawy

Tego samego dnia w Buczkowicach odbyła się kolejna prelekcja organizowana przez miejscowy Gminny Ośrodek Kultury we współpracy z naszym Oddziałem. Tym razem za sprawą Ewy Kościelny mieliśmy okazję obejrzeć zdjęcia i posłuchać opowieści z egzotycznej Sri Lanki.

Fot. GOK Buczkowice

13-10-2015

Tematem kolejnej prelekcji w naszym Oddziale autorstwa Grzegorza Gierłasińskiego były wycieczki w Sudety z PTT. W spotkaniu tym udział wzięło 16 osób.

Fot. Małgorzata Gierłasińska

17-10-2015

Celem wycieczki krajoznawczej zorganizowanej w ramach dofinansowanego przez Gminę Bielsko-Biała zadania „Wycieczki w dobrym Towarzystwie” był szlak zabytków techniki woj. śląskiego, a dokładniej położone na nim atrakcje: kopalnia Guido w Zabrze, kolonia górnicza Giszowiec oraz Tyskie Browarium. Przewodnik Jan Weigel ciekawie opowiadał o atrakcjach Górnego Śląska grupie 14 osób.

Fot. Jerzy Gawel

18-10-2015

Celem kolejnej wycieczki dla młodych turystów z cyklu „Przyjacieł Parku Narodowego” był Tatrzański Park Narodowy.

Fot. Grzegorz Ryszawy

Grupa 53 osób, w tym 35 dzieci i młodzieży z przewodnikiem tatrzańskim Janem Nogasiem wybrała się szlakiem z Zazadniej na Rusinową Polanę.

20-10-2015

W ramach współpracy ze stowarzyszeniem Akademia Seniora z Bielska Białej w wycieczce na Wielką Czantorię wzięło udział dwóch członków naszego oddziału.

Fot. Andrzej Ziółko

Tego samego dnia po południu, Robert Słonka zabrał dwudziestu dwóch uczestników prelekcji w wirtualną podróż, której celami były masyw Monte Rosa oraz Dolomity. W opowieściach naszemu koledze towarzyszył jeden z uczestników wyjazdu, Krzysztof Długosz.

Fot. Szymon Baron

23-10-2015 – 25-10-2015

Już po raz czwarty Oddział PTT w Bielsku-Białej był partnerem Festiwalu Górskiego „Adrenalinium”, którego ósma edy-

Fot. Szymon Baron

cja odbyła się w żywieckim kinie Janosik w dniach 23-25 października 2015 r. W tym zaangażowaliśmy się m.in. w grę miejską „Janosikowym szlakiem”, której inicjatorką była członkini oddziału Lidia Talik.

25-10-2015

Choć tego dnia mieliśmy zdobywać Bystry Przechód, 39-osobowa grupa uczestników pod opieką przewodnika Jana Nogasia z uwagi na oblodzenie szlaków wybrała na jeden z łatwiejszych dwutysięczników w Tatrach - Skrajne Solisko.

Fot. Andrzej Ziółko

27-10-2015

Celem kolejnej wtorkowej wycieczki stowarzyszenia Akademia Seniora z Bielska-Białej, w której wzięło udział dwóch członków naszego Oddziału PTT była Kozia Góra w Beskidzie Śląskim.

Fot. Andrzej Ziółko

Tego samego dnia Jan Nogaś w ramach cotygodniowego spotkania przygotował prelekcję pt. "Londyn - ciąg dalszy". W spotkaniu udział wzięło niespełna dziesięć osób.

Fot. Szymon Baron

29-10-2015 – 30-10-2015

W ramach wolontariatu dla Babiogórskiego Parku Narodowego pięcioro członków naszego Oddziału wzięło udział w corocznym liczeniu zwierzyny metodą pędzeń próbnych. W tym roku mieliśmy okazję zobaczyć m.in. dwa głuszce.

Fot. Ksenia Grzywa

03-11-2015

Tym razem troje naszych seniorów wybrało się ze stowarzyszeniem Akademia Seniora w Beskid Mały. Celem pierwszej listopadowej wycieczki była Hrobacza Łąka.

Fot. Wacław Morawski

Po południu spotkaliśmy się w Książnicy Beskidzkiej, gdzie w ramach organizowanego przez Jana Weigla cyklu „Wspomniały świat gór wysokich” gościliśmy wybitnego podróżnika i himalaistę - Janusza Majera, który ponad siedemdziesięciu

Fot. Andrzej Głazewski

zgrupowanym osobom opowiadał o śląskich himalaistach. Cykl ten organizowany jest przez Bielski Klub Alpinistyczny we współpracy z naszym Oddziałem.

Nie był to koniec przewidzianych na ten dzień atrakcji, gdyż na najwytrwalszych miłośników górskich przygód czekał już Łukasz Kudelski, by opowiedzieć o tegorocznej wyprawie na Mont Blanc. W spotkaniu z naszym kolegą wzięły udział 22 osoby.

Fot. Szymon Baron

07-11-2015 – 08-11-2015

Tak daleko rzadko jeździmy na wycieczki dofinansowane przez Gminę Bielsko-Biała. Tym razem z inicjatywy Roberta Słonki, który zorganizował i pilotował wycieczkę „Szlakiem Renesansu” grupa 25 osób miała okazję podziwiać zabytki w Baranowie Sandomierskim, Sandomierzu i Kazimierzu Dolnym.

Fot. Tomasz Talik

10-11-2015

Zebrani w naszym lokalu we wtorkowy wieczór mieli okazję przenieść się dzięki Sebastianowi Gruszcze do Ameryki

Fot. Katarzyna Talik

Północnej podczas wygłoszonej przez naszego gościa prelekcji pt. „Odległa Alaska”. W spotkaniu z Sebastianem uczestniczyło 15 osób.

11-11-2015

Jak co roku Koło PTT w Kozach zorganizowało wycieczkę upamiętniającą Narodowe Święto Niepodległości. Grupa 38 osób wyruszyła na bliski Bielsku-Białej szczyt Beskidu Śląskiego - Kozią Górę, a na trasie przygotowano liczne zabawy i konkursy, nie tylko dla najmłodszych turystów.

Fot. Grzegorz Ryszawy

14-11-2015

Pętla Beskidzka była celem kolejnej wycieczki krajoznawczej zorganizowanej przez nasz Oddział dla 29 osobowej grupy uczestników, a przewodnik Jan Weigel opowiadał i przedstawiał ciekawe i wyjątkowe miejsca naszego regionu, m.in. zameczek Prezydenta RP w Wiśle, kościół Dobrego Pasterza w Istebnej, czy żywiecki Browar.

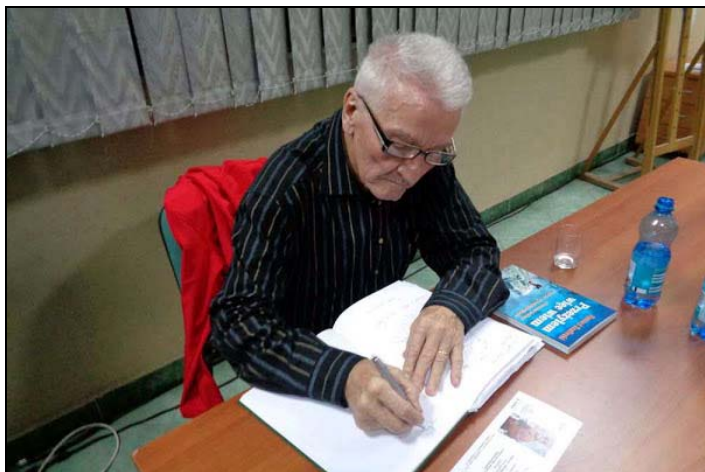

Fot. Wacław Morawski

16-11-2015

Bohaterem kolejnego spotkania, zorganizowanego przez Jana Weigla w Książnicy Beskidzkiej, był Ryszard Szafirski, który opowiedział o rekonesansie w najwyższych górach Ziemi, który zorganizował w 1969 roku. Spotkanie połączone z promocją książki naszego gościa pt. „Przeżyłem, więc wiem” zainteresowało około 50 osób.

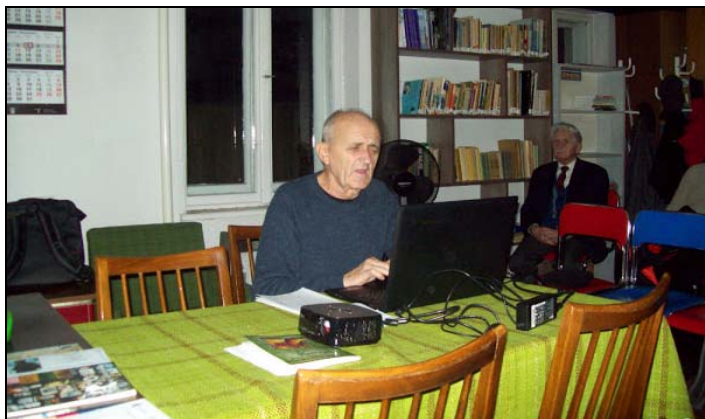
Dofinansowany przez Gminę Bielsko-Biała cykl imprez „Wspaniały świat gór wysokich”, w ramach którego gościmy ciekawe osoby jest organizowany przez Bielski Klub Alpinistyczny we współpracy z naszym Oddziałem.

Fot. Celina Skowron

17-11-2015

Podczas kolejnego wtorkowego spotkania Jan Nogaś zabrał zebranych na kolejną wycieczkę na Wyspy Brytyjskie. Tym razem tematem były góry Szkocji, a w spotkaniu wzięło udział 14 osób.

Fot. Katarzyna Talik

22-11-2015

Na zaproszenie prezesa Jerzego Jurczaka mieliśmy okazję uczestniczyć w obchodach jubileuszu 60-lecia istnienia Beskidzkiego Koła Przewodników Turystycznych im. Stefana Czerneleckiego w Bielsku-Białej, które odbyło się w kozińskim Pałacu Czeczów. Podczas obchodów Oddział PTT w Bielsku-Białej reprezentowali prezes Szymon Baron i sekretarz Katarzyna Talik.

Fot. Jan Nogaś

24-11-2015

Czterech seniorów z naszego Oddziału już tradycyjnie uczestniczyło w wycieczce organizowanej przez Akademię Seniora z Bielska-Białej. Celem wycieczki w Beskid Śląski była tym razem Białnia.

Fot. Wacław Morawski

Zaledwie kilka osób wzięło udział w ciekawej prelekcji naszego kolegi ze Speleoklubu Bielsko-Biała – Jakuba Krajewskiego na temat wyprawy do jaskiń w Belgii z 2-dniowym wypadem do Francji. Niech żałują nieobecni, bo jak zwykle podczas spotkań z Kubą, prelekcja była niezwykle interesująca.

Fot. Szymon Baron

27-11-2015 – 29-11-2015

Wycieczka górską pt. "Andrzejki pod Babią" na stałe wpisała się do kalendarza oddziałowych wydarzeń. Tym razem na 44-osobową grupę uczestników czekały liczne niespodzianki i konkursy w Chacie pod Kwiatkiem, a pod opieką przewodnika Roberta Słonki można było zdobyć piękną Babią Górę i Mosorny Groń.

Fot. Łukasz Kudelski

29-11-2015

Prelegentki Dominika Malik i Maria Łakomik zabrały niemal trzydziestu uczestników prelekcji w buczkowickim GOK-u w wirtualną podróż do odległego Iranu, podczas której można było dowiedzieć się wielu ciekawych informacji na temat tego państwa.

Fot. GOK Buczowice

01-12-2015

„Himalaje na czterech łapach” to tytuł pierwszej prelekcji zorganizowanej w Książnicy Beskidzkiej w tym miesiącu. Prelegenci Agata Włodarczyk-Bucharowska i Przemysław Bucharowski przedstawili nam pokaz slajdów o niezwyklej wyprawie w Himalaje z czworonożnym przyjacielem. Dla chętnych była też okazja do kupienia książki opisującej himalajskie przygody tej „watahy”. W spotkaniu wzięło udział ponad 50 osób.

Dofinansowany przez Gminę Bielsko-Biała cykl imprez „Wspaniały świat gór wysokich”, w ramach którego gościmy ciekawe osoby jest organizowany przez Bielski Klub Alpinistyczny we współpracy z naszym Oddziałem.

Fot. Celina Skowron

A po prelekcji w Książnicy, na miłośników odznak turystycznych czekał już w naszym lokalu kolega z Oddziału PTT w Opolu, Wojciech Kwiecień, który przygotował ciekawą i bogato ilustrowaną prelekcję o odznakach turystycznych górskich w turystyce kwalifikowanej. W spotkaniu udział wzięło 15 osób.

Fot. Wacław Morawski

05-12-2015

Dla tych którzy kochają wpatrywać się o ośnieżone szczyty naszych pięknych Tatr zorganizowana została wycieczka w Tatry Zachodnie, tym razem na Siwy Wierch (1805 m n.p.m.). W wycieczce uczestniczyło 50 osób.

Fot. Andrzej Ziółko

06-12-2015

W ten wyjątkowy dzień 15-osobowa grupa wybrała się w Beskid Śląski by na Przełęczy Karkoszczonek spotkać się ze św. Mikołajem. Na najmłodszych czekały niespodzianki i prezenty, a czas szybko upłynął nam w przedświątecznej atmosferze.

Fot. Artur Duława

07-12-2015

7 grudnia 2015 r. zapisał się w historii naszego Oddziału, bowiem tego dnia w Dąbrowie Górniczej oficjalnie „wystartowało” Szkolne Koło PTT „Diablaki” – pierwsze szkolne koło

w historii naszego oddziału. Więcej o „Diablakach” można przeczytać na stronach 12 i 14-15.

Fot. Norbert Owczarek

08-12-2015

Tegoroczny cykl pt. „Wspaniały świat gór wysokich” zakończył się prelekcją wybitnego himalaisty Ryszarda Pawłowskiego, który wygłosił dla liczного grona zaproszonych osób prelekcję pt. „Ryszard Pawłowski - człowiek gór”.

Fot. Celina Skowron

A na cotygodniowej, wtorkowej prelekcji w lokalu PTT mieliśmy okazję gościć Alinę Szczotkę, która opowiedziała nam o wrześniowym wyjeździe do Włoch. W spotkaniu uczestniczyło 14 osób.

Fot. Szymon Baron

15-12-2015

„Projekt 519 – Główny Szlak Beskidzki” to tytuł kolejnej wtorkowej prelekcji zorganizowanej przez nasz Oddział. 15 osób miało okazję wirtualnie za sprawą prezesa Koła PTT w Kozach Miłosza Zelka zapoznać się z trudami i walorami pokonania Głównego Szlaku Beskidzkiego.

Fot. Szymon Baron

16-12-2015

Jak co roku i tym razem w naszym lokalu członkowie PTT i BKA spotkali się na spotkaniu opłatkowym, by przy suto zastawionym stole mogli poćmąć się opłatkami i pośpiewać piękne kolędy, a także po wspominać mijający rok. Tym razem przybyło 17 osób.

Fot. Jerzy Gaweł

25-09-2015

Ostatnia przedświąteczna wycieczka została zorganizowana w Beskid Śląski. Celem była Równica, a ośmioosobowa grupa uczestników mogła rozpocząć swą przygodę przejścia GSB.

Fot. Szymon Baron

26-12-2015

W drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia, 26-osobowa grupa członków i sympatyków naszego Towarzystwa wybrała się na „IV Spacer Świąteczny z PTT”, którego celem była tradycyjnie pobliska Kozia Góra.

Fot. Tomasz Talik

Opracowanie: Tomasz Węgrzyn

KRONIKA KOŁA PTT W KOZACH

PAŹDZIERNIK – GRUDZIEŃ 2015 R.

01-10-2015

Rozstrzygnięcie konkursu pt. „Przewodnik po Kozach”. 16 uczniów szkół podstawowych w Kozach podjęło wysiłek napisania przewodnika po naszej miejscowości. Pracę wykonali w ramach konkursu zorganizowanego przez Koło PTT w Kozach. Poprzez zdjęcia, rysunki, własnoręcznie wykonane mapy i samodzielne opisy stworzyli szczególny obraz miejscowości - w ich oczach ciekawej, kolorowej i dynamicznej. Powstał między innymi przewodnik po koziańskich placach zabaw czy gra planszowa.

Fot. Miłosz Zelek

Bezpośrednio po rozdaniu nagród odbyła się prelekcja Szymona Gacka, Krzysztofa Zelka i Miłosza Zelka pt. „Projekt 519 - Główny Szlak Beskidzki” zrealizowana w ramach cyklu spotkań „... z pierwszej ręki”.

Fot. archiwum Koła

04-10-2015

Grupka członków i sympatyków Koła PTT w Kozach wybrała się na wycieczkę w słowackie Tatry Zachodnie, której celem były Rohacze. Trasa dzisiejszej wędrowki wiodła przez Rakoń i Wołowiec na Ostry i Płaczliwy Rohacz, skąd przez Smutne sedło doprowadziła do Tatliakovej chaty.

Fot. Grzegorz Ryszawy

11-10-2015

Tradycyjnie podczas oddziałowych wycieczek w Tatry nie może zabraknąć przedstawicieli naszego Koła. Tym razem uczestniczyliśmy w wycieczce na Sławkowski Szczyt.

Fot. Grzegorz Ryszawy

18-10-2015

Celem kolejnej oddziałowej wycieczki z cyklu „Przyjaciel Parku Narodowego” był Tatrzański Park Narodowy. W licznej, bo 53-osobowej grupie, dużą część stanowili uczniowie ko-

Fot. Anna Kózka-Filarska

ziańskich szkół. Oprócz wycieczki na Rusinową Polanę była też okazja odwiedzić Tajemniczy Ogród przy Centrum Edukacji Przyrodniczej TPN oraz, po złożeniu stosownej przysięgi, odebrać dyplomy i medale „Przyjaciela Tatrzańskiego Parku Narodowego”.

25-10-2015

W ramach oddziałowej wycieczki na Skrajne Solisko grupka członków i sympatyków naszego koła wybrała się na pierwotny cel wycieczki – Bystry Przechód.

Fot. Grzegorz Ryszawy

05-11-2015

Od kilku lat konkurs „Kadry z wakacyjnych podróży” pozwala uczestnikom na przypomnienie najciekawszych epizodów z wakacyjnych wojaży, daje również możliwość podzielenia się nimi z szerszą publicznością. W tegorocznej edycji konkursu udział wzięło 33 uczestników, którzy zaprezentowali 93 fotografie. Album złożony z tych zdjęć jest prezentowany na profilu Koła PTT w Kozach na portalu społecznościowym Facebook. Możemy podziwiać zdjęcia krajobrazów górskich, nadmorskich pejzaży, zachodów słońca, oryginalnych miejsc i rzeczy, roślin i zwierząt. Po prostu pełny przekrój wakacyjnych zdarzeń i nastrojów. Spośród tych zdjęć wyłoniono najciekawsze i podczas spotkania „...z pierwszej ręki” zwycięzcom wręczono nagrody.

Fot. Miłosz Zelek

A kolejne spotkanie „...z pierwszej ręki” przeniosło nas w Alpy Sztubajskie. Razem z Celiną Skowron wędrowaliśmy ferratami, czyli „żelaznymi drogami” ubezpieczonymi dla celów autoasekuracji w linę stalową, stopnie, drabinki i mosty. Poznawaliśmy ich historię, budowę, florę i faunę, stopnie trudności, a przede wszystkim podziwialiśmy niesamowite widoki.

Fot. Miłosz Zelek

07-11-2015 – 08-11-2015

W oddziałowej wycieczce „Szlakiem Renesansu” wzięto udział sześcioro kozian. Podczas wycieczki zwiedziliśmy Baranów Sandomierski, Sandomierz i Kazimierz Dolny.

Fot. Szymon Baron

11-11-2015

Co roku Koło PTT w Kozach organizuje z okazji Narodowego Święta Niepodległości wycieczkę górską pt. „Biało-czerwone wędrowanie”. Tym razem celem naszej wędrówki była położona nad Bielskiem-Białą Kozia Góra, a wędrowaliśmy tego dnia w grupie 38 osób.

Fot. Andrzej Ziółko

27-11-2015 – 29-11-2015

Kilkoro przedstawicieli naszego Koła wzięło udział w oddziałowych „Andrzejkach pod Babią”. Byliśmy na Babiej Górze oraz pod wodospadem na Mosornym Groniu.

Fot. Grzegorz Ryszawy

03-12-2015

Autorem kolejnej prelekcji z cyklu „... z pierwszej ręki” był Mirosław Ceburat, który opowiedział o wyprawie na najwyższy szczyt Europy – Mont Blanc.

05-12-2015

Sezon turystyczny zakończyliśmy udziałem w oddziałowej wycieczce w Tatry Zachodnie na Słowacji. Tym razem celem naszej wędrówki był Siwy Wierch.

Fot. Grzegorz Ryszawy

Opracowanie: Anna Kózka-Filarska

KRONIKA SK PTT „DIABŁAKI” W DĄBROWIE G. LISTOPAD – GRUDZIEŃ 2015 R.

13-11-2015

W odpowiedzi na list intencyjny o utworzenie szkolnego koła do Zarządu PTT o/Bielsko-Biała, który podpisało dwudziestu jeden uczniów oraz ich opiekun, członek PTT O/Bielsko-Biała – Norbert Owczarek, Zarządu Oddziału PTT w Bielsku Białej podczas zebrania w dniu 13 listopada 2015 roku jednogłośnie podjął uchwałę o utworzeniu Szkolnego Koła PTT „Diablaki” przy Szkole Podstawowej nr 18 im. Władysława Broniewskiego w Dąbrowie Górniczej.

07-12-2015

Zebranie inauguracyjne nowo powstałego Szkolnego Koła PTT „Diablaki” odbyło się 7 grudnia 2015 roku. Uczestniczyło

Fot. Norbert Owczarek

w nim piętnaścioro członków SK PTT wraz ze szkolnym opiekunem oraz zaproszonymi na tę okazję gośćmi – przedstawicielami Oddziału PTT w Bielsku Białej: Szymonem Baronem i Kornelią Duławą.

12-12-2015

Celem pierwszej wycieczki, na którą wybraliśmy jako Szkolne Koło PTT był najwyższy szczyt Beskidu Małego – Czupel. Podczas wycieczki odwiedziliśmy schronisko PTTK na Magurce Wilkowickiej oraz urządziliśmy pierwszą w tym roku bitwę na śnieżki.

Fot. Norbert Owczarek

Więcej o „Diabłakach” i ich historii znajdziecie na stronach 14-15.

Opracowanie: Norbert Owczarek

WITAMY W NASZYM ODDZIALE

W czwartym kwartale 2015 roku do naszego Oddziału wstąpiło dwadzieścia sześć osób, w tym dwudziestu trzech uczniów Szkoły Podstawowej nr 18 w Dąbrowie Górniczej do nowo powstałego Szkolnego Koła PTT „Diablaki”. Serdecznie witamy w naszym gronie!

- BB-296 - **Ewa Górawska** (07-10-2015)
- BB-297 - **Radosław Tokarz** (07-10-2015)
- BB-298 - **Roksana Błaszkiwicz** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-299 - **Joanna Cabaj** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-300 - **Patryk Owczarek** (13-11-2015)
- BB-301 - **Wojciech Cabaj** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-302 - **Karolina Drózd** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-303 - **Wiktor Dzienniak** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-304 - **Michał Górczak** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-305 - **Adrian Janas** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-306 - **Hubert Klin** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-307 - **Kaja Maślanka** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-308 - **Krzysztof Nykiel** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-309 - **Grzegorz Płaziński** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-310 - **Sonia Pucyk** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-311 - **Natalia Siemiątkowska** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-312 - **Weronika Słomczyńska** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-313 - **Konrad Słomczyński** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-314 - **Jagoda Słoń** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-315 - **Maksymilian Stochelski** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-316 - **Aldona Synowiec** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-317 - **Kamil Wiśniewski** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-318 - **Kinga Zasada** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-319 - **Paweł Zygmunt** (13-11-2015, SK/Diablaki)
- BB-320 - **Patrycja Krysiak** (16-12-2015, SK/Diablaki)
- BB-321 - **Małgorzata Pała** (17-12-2015, SK/Diablaki)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. Oddział PTT w Bielsku-Białej liczy 183 członków.

Składki członkowskie na rok 2016

Apelując o jak najszybsze opłacenie składek członkowskich informujemy, że Zarząd Oddziału pozostawił wysokość składek członkowskich w takiej samej wysokości, jak w poprzednich latach, odpowiednio:

- normalna: 40,00 zł
- ulgowa (emeryci, renciści): 30,00 zł
- ulgowa (dzieci, uczniowie i studenci do 26 roku życia): 15,00 zł

Od 2014 roku obowiązuje dodatkowo, uchwalona przez Zarząd Oddziału, ulga rodzinna – małżonkowie i dzieci członków Oddziału płacą składkę niższą o 5 zł, niż przedstawiono powyżej (*dotyczy drugiej i każdej kolejnej osoby z danej rodziny*).

Równocześnie informujemy, że w ramach promocji wstępowania do Oddziału PTT w Bielsku-Białej, od nowo wstępujących pobieramy obniżoną łączną wpłatę za składkę roczną, wpisowe i blankiet legitymacji, której wysokość wynosi odpowiednio:

- normalna: 52,00 zł
- ulgowa (emeryci, renciści): 42,00 zł
- ulgowa (dzieci, uczniowie i studenci do 26 roku życia): 22,00 zł

Gorąco zachęcamy do rozpropagowania działalności Oddziału PTT w Bielsku-Białej wśród znajomych zainteresowanych turystyką górską oraz zainteresowanie członkostwem w naszym Towarzystwie.

z tatrzańskim pozdrowieniem,
Zarząd Oddziału

**PRZEKAŻ 1% PODATKU
DLA ODDZIAŁU PTT W BIELSKU-BIAŁEJ
Numer KRS: 0000085388**

Historia „Diablaków”

Koło Miłośników Beskidów „Diablaki” powstało 13 lipca 2010 roku przy Szkole Podstawowej nr 18 im. Władysława Broniewskiego w Dąbrowie Górniczej. Nazwa pochodzi od Diablaka – najwyższego wierzchołka Babiej Góry (1725 m n.p.m.). Założycielem i opiekunem KMB Diablaki jest Norbert Owczarek.

Koło powstało oraz działało w ramach Ogólnopolskiej Akcji „Poznaj Beskidy” pod Honorowym Patronatem Marszałka Województwa Śląskiego, Honorowym Patronatem Śląskiego Kuratora Oświaty, Honorowym Patronatem Naczelnika Związku Harcerstwa Polskiego oraz wielu innych zacnych instancji.

Działalność Koła Miłośników Beskidów Diablaki została zauważona przez prasę, o czym świadczą liczne artykuły w kilku, poczytnych dziennikach. W listopadzie 2011 roku podczas II Rajdu Szlakami Beskidzkiej 5 otrzymaliśmy przepiękny, wielki puchar oraz dyplom Ogólnopolskiej Akcji „Poznaj Beskidy”. Natomiast w marcu 2012 Nasze Koło Miłośników Beskidów zostało również uhonorowane dyplomem i pucharem, na którym wyryto napis: „Dla KMB Diablaki SP 18 w Dąbrowie Górniczej za wyróżniającą się aktywność w działaniach Ogólnopolskiej Akcji „Poznaj Beskidy”. We wrześniu 2012 roku podczas III Rajdu Szlakami Beskidzkiej 5 otrzymaliśmy Puchar Kół Miłośników Beskidów. Poza sukcesami całego Koła mieliśmy również sukcesy indywidualnych jego

członków. Należy tutaj wspomnieć o nagrodzie specjalnej ucznia naszego Koła w Ogólnopolskim Konkursie z Wiedzy o Beskidach, czy II miejscu naszej reprezentacji w Ogólnopolskim Konkursie Wiedzy o Beskidzkiej 5. Uczestniczyliśmy w kilkudziesięciu wycieczkach, zorganizowaliśmy kilka prelekcji i wystaw związanych z górami. Jesteśmy inicjatorem Ogólnopolskiej Kampanii „Góry Cooltury”. Działalność Ogólnopolskiej Akcji „Poznaj Beskidy”, w ramach której działało koło, traciło stopniowo na spontaniczności i kreatywności w swoich działaniach.

Wiosną 2013 roku wzięliśmy udział w drugiej edycji akcji „Sprzątamy Beskidy z PTT” organizowanej przez PTT O/Bielsko-Biała. Od tego momentu rozpoczęła się nasza aktywna współpraca z tym oddziałem. Przez kolejne lata uczestniczyliśmy czynnie we wszystkich wycieczkach związanych z porządkami na górskich szlakach. Poznaliśmy niezwykle, charyzmatycznych choć jednocześnie koleżeńskich i życzliwych ludzi związanych z Polskim Towarzystwem Tatrzańskim głównie z Bielska-Białej, ale także Kóz, Chrzanowa i Krakowa. Postanowiliśmy zostać częścią tej wyjątkowej, turystycznej rodziny.

We wrześniu bieżącego roku rozpoczęliśmy rozmowy z Szymonem Baronem – prezesem PTT O/Bielsko-Biała na temat stworzenia szkolnego koła właśnie przy tym oddziale. Jednocześnie prowadzone były rozmowy z Dorotą Raczek

pamiątkowe zdjęcie członków Szkolnego Koła PTT „Diablaki” w Dąbrowie Górniczej

– Dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 18 im. Władysława Broniewskiego w Dąbrowie Górniczej, w której do tej pory działało Koło Miłośników Beskidów „Diablaki”. Wszędzie pomysł utworzenia Szkolnego Koła PTT „Diablaki” na fundamentach Koła Miłośników Beskidów „Diablaki” spotkał się z dużą aprobatą. Co nie mniej ważne, udało się nam zainteresować tym pomysłem rodziców i uczniów związanych ze Szkołą Podstawową nr 18 w Dąbrowie Górniczej. Zdołano zebrać kilkudziesięciu miłośników górskich wędrówek, którzy chcieli wstąpić do nowo powstającego SK PTT „Diablaki”.

Powstał list intencyjny o utworzenie szkolnego koła do Zarządu PTT O/Bielsko-Biała, który podpisał dwudziestu jeden uczniów oraz ich opiekun, członek PTT O/Bielsko-Biała – Norbert Owczarek. Na odpowiedź nie musieliśmy długo czekać. Podczas zebrania Zarządu Oddziału PTT w Bielsku Białej w dniu 13 listopada 2015 roku jednogłośnie podjęto decyzję o utworzeniu Szkolnego Koła PTT „Diablaki” przy Szkole Podstawowej nr 18 im. Władysława Broniewskiego w Dąbrowie Górniczej. Przy okazji należy nadmienić, że nowo powstałe SK PTT „Diablaki” jest pierwszym powstałym w województwie śląskim Szkolnym Kołem Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego.

Zebranie inauguracyjne nowo powstałego Szkolnego Koła PTT „Diablaki” odbyło się 7 grudnia 2015 roku. Uczestniczyło w nim piętnaścioro członków SK PTT wraz ze szkolnym opiekunem oraz zaproszonymi na tę okazję gośćmi – przedstawicielami Oddziału PTT w Bielsku Białej: Szymonem Baronem i Kornelią Duławą. Podczas zebrania opiekun szkolnego koła – Norbert Owczarek, przybliżył zebrany historię i działalność KMB „Diablaki”, na bazie którego powstało SK PTT „Diablaki”. Szymon Baron przedstawił prezentację zawierającą rys historyczny, cele statutowe oraz działalność Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego. Następnie członkom nowo powstałego SK PTT „Diablaki” zostały wręczone legitymacje członkowskie oraz pamiątkowe upominki. Nasze koło otrzymało także oficjalną pieczęć oraz publikacje książkowe do szkolnej biblioteki. Podczas zebrania wybrany został Zarząd SK PTT „Diablaki” w składzie: prezes - Weronika Słomczyńska, wiceprezes - Maksymilian Stochelski, sekretarz - Kaja Maślanka, skarbnik - Sonia Pucyk. Na zakończenie zebrania nie mogło zabraknąć pamiątkowej sesji fotograficznej z udziałem „Diabłaków” i zaproszonych gości.

pierwsza wycieczka KMB Diablaki - Rajd Górski Greenland - okolice Rajczy (24.09.2010)

I Ogólnopolski Zlot Miłośników Beskidów „Beskidtrekowisko 2011” (29.05.2011)

„Sprzątamy Beskidy z PTT 2013” - rejon Szyndzielni i Klimczoka (10.02.2013)

„Czyste Tatry 2013” - na Równi Krupowej udzielamy wywiadu Annie Popek (09.07.2013)

Nasza woda – 120 lat bielskich wodociągów, 82 lata zapory w Wapienicy

W tym roku przypada 120 lat działalności bielskich wodociągów. Oddział PTT w Bielsku – Białej, chcąc z tej okazji przybliżyć ich historię, zwrócił się do Spółki AQUA z prośbą o udostępnienie do zwiedzenia zapory w Wapienicy. Z udzielonej odpowiedzi wynika, że z uwagi na strefę ochrony sanitarnej wokół ujęcia wody w Wapienicy nie ma możliwości jej zwiedzania. W zamian Spółka zaproponowała zwiedzenie oczyszczalni ścieków w Komorowicach. Z tej propozycji, po uzgodnieniu terminu, chętnie skorzystamy.

Poniżej przybliżamy krótką historię tych 120 lat, która, mamy nadzieję, zainteresuje członków i sympatyków naszego Oddziału oraz innych mieszkańców miasta.

Konieczność wybudowania wodociągów pojawiła się wraz z rozwojem Bielska i Białej. Prężnie działający przemysł włókienniczy potrzebował bowiem dużych ilości wody. Wcześniej fabryki były w pełni zależne od pór roku i intensywności opadów, przez co np. w okresach suszy musiano zatrzymywać produkcję.

Ogromne bogactwo tej niezbędnej do życia substancji bielszczanie odkryli w dolinie Luizy, czyli górnej części doliny Wapienicy. Postanowiono z tego bogactwa skorzystać i w latach 1893-1895 wiedeńska firma „Karl Freiherr von Schwarz” wykonała pierwsze ujęcia wody na potokach Wapienicy i Żydowskim. Powstało 5 studni o łącznej wydajności 3.000 m³ na dobę, wraz z wodociągiem do Bielska.

Datę 1895 roku można uznać za początek działalności miejskich wodociągów, którą kontynuuje obecnie AQUA S.A.

Wkrótce ujęcia na potokach Wapienicy i Żydowskim okazały się niewystarczające i w 1911 roku powstał projekt budowy zapory na Wapienicy. Dopiero jednak w 1929 roku Rada Miejska Bielska zdecydowała się na rozpoczęcie budowy. Powierzono ją katowickiemu oddziałowi firmy „Dycherhoff und Widman” z Drezna.

Koszt budowy zapory, ukończonej w 1932 roku, wyniósł 13,0 mln złotych, co stanowiło równowartość blisko 2,6 mln dolarów. Równocześnie poniżej zapory powstała stacja uzdatniania wody, rurociąg między Wapienicą a Aleksandrowicami i w niej zbiornik wyrównawczy. 21 października 1933 r. dokonano uroczystego otwarcia zapory w obecności Prezydenta II RP Ignacego Mościckiego, a zapórę nazwano jego imieniem. W tamtym czasie był to jeden z najnowocześniejszych tego typu obiektów w Europie i jedyny będący własnością miasta. Białanie swoje ujęcie mieli wtedy w Straconce. Początkowo zbiornik był w stanie pomieścić 900 tys. m³ wody, co wystarczało na potrzeby Bielska, zarów-

no dla odbiorców prywatnych, jak i dla fabryk.

Zapora rozciąga się między stokami grzbietu Mieczysk i Palenicy na długości 309 m, ma wysokość 23 m. Zbiornik leży na wysokości 478 m n.p.m., ma powierzchnię max. 24 ha, głębokość max. 22 m i może pomieścić 1,3 mln m³ wody. Już w 1944 r. okazało się jednak, że zapórę trzeba podnieść o jeden metr do obecnej wysokości 23 m. Powojenne rozbudowy zwiększyły wydajność urządzeń wodociągowych do 33.000 m³ na dobę.

Wkrótce w Wapienicy wodę zaczęła zaopatrywać się także Biała. Oba miasta nadal się rozwijały, co o wiązało się z koniecznością znalezienia drugiego źródła wody.

Przeciętny bielszczanin zużywa średnio 100 litrów wody na dobę. Kiedy odkręcamy wodę w domowych kranach, nie zastanawiamy się na ogół, skąd pochodzi. Większość życiodajnego płynu pochodzi z Kobiernic, a nie jak się powszechnie nad Białą sądzi,

z Wapienicy. Ten drugi zbiornik wystarczyłby bowiem zaledwie na 15 dni ciągłego zaopatrywania Bielska-Białej w wodę, z tamtejszego zbiornika retencyjnego pochodzi zaledwie ok. 30% wody pitnej. Pozostałe 70% dopływa do nas z Kobiernic (proporcje zmieniają się nieznacznie w ciągu roku). Dziesiąte części procenta, to lokalne ujęcia, m.in. na potoku Straconka oraz innych górskich strumykach.

Dlatego w latach 60. zdecydowano o połączeniu systemem wodociągowym Wapienicy z Kobiernicami. Dzięki temu rozwiązaniu bielszczanie nie zostali bez wody podczas suszy, która w niektórych latach niemal zupełnie wysuszała wapienicki zbiornik.

Także obecnie miasto Bielsko-Biała bez zasilania z Kobiernic miałoby duże problemy z zaopatrzeniem w wodę. – *W tej chwili dopływ do zapory w Wapienicy jest bardzo mały, dzisiaj wyniósł ok. 600 m³. Gdyby przyjąć, że nie ma go wcale, to wody z pełnego zbiornika starczyłoby dla Biel-*

ska-Białej na 15 dni - wyjaśniał prezes AQUA S.A., Piotr Dudek w 2012 r. Dla porównania, w 2010 roku, podczas powodzi dopływ wody wynosił 1,4 mln m³, co pozwoliłoby na napełnienie zupełnie pustego zbiornika zapory w 20 godz. – *Gdybyśmy nie byli podłączeni do Kobiernic, to teraz musielibyśmy wprowadzić ograniczenia w zużyciu wody.*

Na szczęście, takiej potrzeby nie ma. Co ciekawe, sytuacja jest nawet lepsza niż np. 20 lat temu. Wtedy bielszczanie zużywali 26 mln m³ życiodajnego płynu na rok. Obecnie, to zaledwie 11 mln m³. Spadek spożycia wynika przede wszystkim z likwidacji części przemysłu. – *W tamtych czasach Biała mieniła się kolorami tęczy. W zależności, gdzie co barwili i płukali, taki był nurt rzeki – śmieje się prezes Dudek.* - Poza tym woda miała abstrakcyjne ceny, ok. 1 gr za m³. Nikt więc nie myślał o oszczędzaniu.

Dzisiaj przeciętny bielszczanin zużywa średnio 3 m³ wody na miesiąc. – *W stosunku do średniej unijnej i tak jesteśmy oszczędni, bo wykorzystujemy 100 l wody dziennie, a w UE jest to 120 litrów –* mówi prezes bielskiej spółki wodnej i dodaje, że obecnie podłączonych do sieci wodociągowej jest 99% domostw w naszym mieście. Możliwości zaopatrywania się w miejską wodę nie mają m.in. mieszkańcy domów położonych powyżej 450 m n.p.m., gdyż koszty dostawy byłyby bardzo wysokie. Niektórzy mają własne studnie i tylko kiedy wysychają, korzystają z zasobów spółki AQUA. Aż 9% mieszkańców nie zużywa w ciągu roku ani jednego metra sześć., co może oznaczać, że część bielskich domów i mieszkań nie jest zasiedlona.

AQUA dostarcza rocznie ok. 14 mln m³ wody do odbiorców systemem rur o łącznej długości ok. 2 tys. km poprzez dwie duże i kilka mniejszych stacji uzdatniania wody.

A do pozyskania wody obecnie AQUA korzysta z 8 zasadniczych ujęć: w Wapienicy, Straconce, Kobiernicach (3 ujęcia), Mikuszowicach, Wróblowicach i Lipniku. Łączna zdolność produkcyjna tych ujęć wynosi 141 tys. m³/d. Pobór wody dla miasta Bielsko-Biała wynosi obecnie około 90 tys. m³/d (2005 r.) co stanowi około 60% możliwości produkcyjnej. W razie konieczności zaopatrzenia ludności w wodę pitną z zasobów wód podziemnych, sytuacja na obszarze aglomeracji Bielska-Białej będzie niekorzystna. Nie istnieją poziomy wodonośne spełniające warunki alternatywnego zaopatrzenia aglomeracji w wodę. Wody poziomów czwartorzędowego i fliszowego mają niewielką zasobność, a ponadto wody poziomu czwartorzędowego charakteryzują się słabą jakością.

Najważniejszym zadaniem realizowanym przez Spółkę jest oferowanie i niezawodne dostarczanie swoim klientom wysokiej jakości wody do picia oraz odbiór i oczyszczanie ścieków, w sposób zgodny z wymogami ochrony środowiska.

Zapora w Wapienicy służy miastu już od 82 lat.

Kilkanaście lat temu rozpoczęto remont obiektu od strony „odwodnej”. W 2012 roku kończono prace od „odpowietrznej”. – *Dzięki temu zapora będzie mogła bezpiecznie funkcjonować przez kolejnych kilkadziesiąt lat –* zapewnia prezes Dudek i dodaje, że podczas prac remontowych wyszły na jaw pewne niedociągnięcia budowniczych sprzed ponad 80 lat, które usunięto. Okazało się także, że w zaporze robią się dziury. W wyniku działania kwasu węglowego, który wypłykuje wapno, dochodzi do korozji betonu. Jego struktura przypomina wtedy gąbkę, podobnie jak w kościach przy osteoporozie. Podczas remontu w ubytki wstrzykiwano specjalne masy uszczelniające, aby zapora nie „przeciekała” – *Dwa razy do roku badana jest szczelność zapory i nie ma żadnych powodów do obaw –* uspokaja Piotr Dudek. – *Te pustki nie zagrażały wytrzymałości mechanicznej obiektu.*

Zbiornik w Wapienicy jest miejscem bardzo urokliwym. W jego rejonie w ciepłe dni chętnie wypoczywają setki mieszkańców naszego miasta. Ze względu na to, że jest to ujęcie wody pitnej kąpiele w zbiorniku są zabronione.

Najważniejszym zadaniem realizowanym przez Spółkę jest nie tylko oferowanie i niezawodne dostarczanie swoim klientom wysokiej jakości wody do picia ale i odbiór i oczyszczanie ścieków, w sposób zgodny z wymogami ochrony środowiska. Spółka odbiera i oczyszcza rocznie ok. 12 mln m³ ścieków przez sieć kanalicyjną długości 1210 km na dwóch mechaniczno-biologicznych oczyszczalniach w Komorowicach i Wapienicy.

Wybrane informacje o Bielsku-Białej:

Powierzchnia 125 km². Ludność (2007 r.): 175 800.

Pobór (2007r): komunalny 7.700 tys. m³/rok, przemysłowy 7.900 tys. m³/rok

Zaopatrzenie w wodę ludności: ujęcia wód powierzchniowych 100%, ujęcia wód podziemnych 0%

Zasoby wód podziemnych: 4273,5 m³/d

Zapotrzebowanie na wodę w przypadku zaopatrzenia awaryjnego: minimalne 1.318,5 m³/d, niezbędne 2.637 m³/d, optymalne 5.274 m³/d

Specyficzny problem miasta:

1. Brak wydajnych poziomów wodonośnych – brak możliwości zaopatrzenia całej ludności Bielska-Białej w oparciu o wody podziemne.
2. Pobór wód oparty jest wyłącznie na 8 ujęciach powierzchniowych.
3. Całkowite możliwości eksploatacyjne ujęć wynoszą 141.000 m³/d, co przy normalnym zapotrzebowaniu ok. 45.000 m³/d sprawia, że miasto dysponuje znacznymi rezerwami.

Literatura :

1. „Beskid Śląski. Przewodnik” - M. Barański
2. Opracowanie dla Bielska-Białej - J. Chowaniec, P. Freiwald, K. Witek
3. <http://spacery360.pl/>

Zwyczaje noworoczne na Żywiecczyźnie

Z uwagi na powitanie nowego roku 2016 warto przyjrzeć się w skrócie zwyczajom ludowym nadal odprawianym na Żywiecczyźnie. Okres ten wśród mieszkańców tamtejszych terenów jest wyjątkowo celebrowany i warto wziąć udział w tych obchodach.

Cały styczeń jest dla mieszkańców żywiecczyny okresem szczególnym – trwają wtedy obchody Godów Żywieckich. Mają wówczas miejsce konkursy pastorałek, przeglądy grup kołędniczych, jasełka a 30 stycznia odbędzie się w Żywcu korowód grup obrzędowych. W Milówce 23 stycznia również odbędą się występy grup noworocznych.

W dawnych czasach różnorodne obrzędy i praktyki towarzyszyły każdej dziedzinie życia wiejskiego – niektóre z nich są typowe właśnie dla okolic Żywca.

Na terenie Żywca Zabłocia w noc sylwestrową na ulicach pojawiają się tzw. Jukace lub Jukoce, dla których zgodnie z tradycją nieprzekraczalną granicą był most na rzece Sole, gdyż dalej nie pozwalali im wejść mieszkańcy (obecnie wygląda to już inaczej). Obrzęd trwa od wieczora sylwestrowego do godzin popołudniowych w Nowy Rok i polega na kołędowaniu, składaniu noworocznych życzeń i robieniu psikusów napotkanym po drodze. Przechodniów jukace obejmują batem, składają życzenia a wypuszczają dopiero w momencie otrzymania datku.

Strój jukacy składa się ze spodni i bluzy wykonanych z aksamitów, kolorowych materiałów, z naszytymi na boku taśmami, na twarz ma założoną maskę, najczęściej z kawałka baraniego runa z wyciętymi otworami na twarz i usta, na głowie czapka w formie stożka zakończona pomponem – na której wypisany jest nadchodzący nowy rok. Do pasa każdy jukac ma przypięty dzwonek oraz bat, którym trzaska czyniąc wielki hałas. Grupa jukacy jest tylko jedna, a na jej czele stoi kasjer lub herszt, który różni się od pozostałych czerwonym strojem. Do pomocy ma on kilku poganiaczy – pozostali jukace to tzw. karzelki. Najmłodszy wśród Jukaków podejmuje rolę kominiarza, diabła i babki. Przed wojną przez muzyków na zabawach sylwestrowych był grany dla jukacy specjalny taniec, tzw. mamer polka, do której jukace zapraszali dziewczyny. O godzinie piątej rano w dzień Nowego Roku jest dla nich odprawiana specjalna msza w kościele pw. św. Floriana w Zabłociu – tzw. msza Dziadowska.

Podżywieckie wioski słyną z tzw. Dziadów Noworocznych, a różnice występują także pomiędzy poszczególnymi wsiami. Tradycja ta jest kultywowana we wsiach położonych wzdłuż rzeki Soły – od Cięciny po Zwardoń oraz w Leśnej, Siennej i Za-

rzeczu. Grupy kołędnicze składają się w większości z kawalerów (dawniej każdy uczestnik miał mieć min. 21 lat). Niezwykle barwne są postaci z których składają się Dziady, a są to najczęściej: konie – strój ten noszą najsilniejsi mężczyźni, ponieważ jest ciężki; przystrojony kolorową bibułą i wstążkami, niedźwiedzie – ubrane w kozuchy, pachotkowie w góralskich strojach, w ręku noszą długie baty, z których muszą strzelać, diabły – w czarnych lub czerwonych strojach przepasani łańcuchem, śmierć – ubrana na białą, Żydzi – ich twarze pokrywają rzeźbione maski w przesadnie długim kapeluszu, noszą ze sobą walizki, macidula – strój z pociętych kawałków kolorowego materiału, na twarzy mają założone drewniane maski, cygan i cyganka z dzieckiem na ręku – bez maski, kominiarz – pomalowany na czarno, bez maski, druciorz, garkorz – nosi na plecach stare blaszane naczynia, zawód naprawiacza garnków, para młoda, komendant – ubrany w strój wojskowy,

obwieszony medalami, kieruje grupą i dba o jej dyscyplinę, składa powinszowanie – funkcję kierowniczą spełnia on w Żabnicy. Przykładowo w Szarém i Milówce kierownikami grupy jest Cygan. Pojawiają się także nowe postacie takie jak ksiądz, policjant, lekarz, również górale przygrywający Dziadom.

Postacie bez masek były przypisane młodym chłopakom, nie mającym jeszcze dużego stażu w chodzeniu na Dziady – z czasem mogli awansować i ubrać maskę. Kobiety nie mogą brać czynnego udziału w obrzędach. Warto zauważyć, że w Dziadach pojawiają się postacie mające udział w życiu dawnej wsi.

Grupa ta chodzi od domu do domu składając życzenia, strzelając z batów, zaczepiając mieszkańców. Obyczaje mają na celu przyniesienie szczęścia w nowym roku – konie skaczą a niedźwiedzie turlają się po ziemi, przez co ziemia będzie urodzajna, diabły doskakują do śmierci, kominiarz wchodzi na dach i czyści komin, żydzi handlują, cyganka wróży itd. Konie i niedźwiedzie są najważniejszymi postaciami w widowisku – poprzez padnięcie a następnie wstanie pokazują nam wskrzeszanie przyrody do nowego życia. Gdyby gospodarz nie wpuścił grupy, robiono mu za to różne psoty. Zdarzało się to jednak bardzo rzadko, gdyż wierzono, że kołędnicy przynoszą pomyślność i dostatek.

Dziady miały, zgodnie z karnawałową wizją świata przedstawić świat odmienny – na opak, który jest równocześnie groźny i wesoły, stary i nowy, pojawia się tutaj żart i powaga, chaos i porządek – moment przejścia jest tutaj kluczowy, Nowy Rok przynosi zmiany na lepsze, ale nie przychodzą one bez trudu.

Jak można zauważyć kultura Żywiecczyny jest bardzo barwna w okresie Nowego Roku (i nie tylko) i niezwykle cenne jest to, że jest jeszcze wiele osób, które pragną te tradycje dalej kultywować i przekazywać je kolejnym pokoleniom. Miejmy nadzieję, że zwyczaje chłopskie (kiedyś

przecież uważane za nieinteresujące) będą nadal odkrywane i doceniane.

Bibliografia:

Zwyczaje i obrzędy ludowe na Żywiecczyźnie, Jan Gąsiorek, Marcin Pokusa, artykuły internetowe, wikipedia

Robert Słonka

Widokowa „pętelka” czyli wycieczka na Bendoszkę

Bendoszka Wielka (1144 m.n.p.m.) jest na pewno mniej popularnym celem wędrówek w Beskidzie Żywieckim w porównaniu z Babią Górą, Piłskiem czy Wielką Raczą. Kojarzona jest najczęściej z 22-metrowym krzyżem milenijnym, który stanął na jej szczycie w 2000 r. z inicjatywy mieszkańców wsi Rycerka. Kamień węgielny pod jego budowę został poświęcony przez ojca świętego Jana Pawła II i był drugim tzw. „krzyżem papieskim” po tym, który stanął na Grojcu w Żywcu. Z racji tego, iż Bendoszka leży w bocznym grzbiecie głównego grzbietu Beskidów, czasem omijana jest przez turystów wędrujących pasmem granicznym. A szczyt ten wart jest uwagi z wielu powodów i jak najbardziej może stać się celem jednodniowego, niezbyt forsownego wypadu w góry. Bendoszka Wielka leży niemal w centrum tzw. Worka Raczańskiego, czyli południowo-zachodniej części Beskidu Żywieckiego ciągnącej się od Przełęczy Zwardońskiej po Przełęcz Ujsolską.

Nazwa szczytu pochodzi od nazwiska gospodarza Bendys, które to pojawia się już w 1715 r. w inwentarzu dóbr żywieckich, stąd poprawna nazwa góry to Bendoszka (nieczęsto spotykana Będoszka). Z racji swego położenia i niemal bezleśnego szczytu, roztacza się z niej wspaniały widok zarówno na pobliskie, jak i dalej położone pasma górskie. Na Bendoszkę prowadzą liczne szlakowane drogi. Proponuję wariant niewielkiej „pętelki”, by oczywiście zwiększyć atrakcyjność wycieczki i nie wracać tym samym traktem. Dodatkowo odwiedzimy schronisko na Przegibku, czyli jedno z najprzyjemniejszych miejsc w Beskidzie Żywieckim. Początkowo pójdziemy drogą nie oznakowaną szlakiem, lecz bardzo wyraźną i jednoznaczną a zakończymy wycieczkę szlakowaną drogą leśną.

Aby dotrzeć na Bendoszkę Wielką udajemy w górę doliny Soły do granicznej wsi Rycerka Kolonia i na ostatnim rozwidleniu (za zaznaczonym na mapach pensjonatem „Olimp”) skręcamy w lewo. Dojeżdżamy do sporego parkingu (dalej już znak „zakaz wjazdu”, niewielki sztaś oraz tablice przyrodnicze) i stamtąd idziemy w górę potoku Ciapków. Po przejściu mniej więcej jednego kilometra przyjemną szeroką ścieżką, dojdziemy do pierwszej polany z charakterystycznym rozstajem dróg.

Śmiało skręcamy w lewo (zostawiamy potok) i kierując się kapliczką na drzewie oraz znakiem „*Krzyż Jubileuszowy na Bendoszcze Wielkiej 1 km*” wchodzimy w las. Po mniej więcej godzinie marszu leśny trakt wyprowadza nas na przełęcz i do niewielkiej osady o nazwie Przegibek – tam zatrzymujemy się na obowiązkowy postój w schronisku.

Schronisko na Przegibku ma długą historię. Już w 1923 roku powstał tu prywatny dom inżyniera Józefa Pietrusiewicza z Żywca, który przyjmował tu grupy narciarzy z Oddziału

Babiogórskiego PTT. W 1935 roku koło w Dziedzicach bielskiego oddziału PTT kupiło domek i otworzyło w nim schron turystyczny, rozbudowując go sukcesywnie. W czasie II wojny światowej schronisko zostało przejęte przez niemiecką organizację turystyczną Beskidenverain, a w następnych latach jego mienie zostało rozkradzione. Po wojnie na powrót trafiło do Oddziału PTT w Żywcu, a następnie do oddziału krakowskiego PTTK. Tyle fakty historyczne. Dla mnie najważniejsze jest to, że schronisko na Przegibku dzięki kolejnym gospodarzom zachowało niepowtarzalny klimat przyjaznego beskidzkiego domu dla turystów, gdzie najważniejszy jest gość. Doskonała kuchnia, czyste i przyjemne obejście, dbałość o szczegóły takie jak miejsce do zabawy dla dzieci na głównej izbie, czy też w kolorowe kwiaty, które rosną w oryginalnych doniczkach: butach trekkingowych. To wszystko tworzy niepowtarzalną atmosferę górską. Docenił to Magazyn „NPM”, przyznając schronisku na Przegibku 1 miejsce (!) w rankingu schronisk w Polsce w 2010 roku. Czyż to nie wystarczająca rekomendacja? Tutaj trzeba się zatrzymać.

Od schroniska na szczyt Bendoszki docieramy czarnym szlakiem. Przyjemna leśna droga w 20 minut wyprowadza nas na kopułę szczytową z dominującym krzyżem milenijnym.

Warto zatrzymać się tutaj na dłużej i ogarnąć wzrokiem panoramę, która obejmuje Beskid Żywiecki, Śląski i zamykający horyzont Beskid Mały. Pięknie prezentuje się dolina Soły, która rozszerza się ku północy tworząc Kotlinę Żywiecką. Przy dobrej pogodzie na północnym wschodzie ujrzymy Tatry, a gdy wzrok skierujemy ku południowi dostrzeżemy wybitną piramidę Wielkiego Chocza, oraz pasmo Małej Fatry z charakterystyczną sylwetką Wielkiego Rozsutca. W maju na szczyt Bendoszki wędrują wierni w ramach „Pielgrzymki Szlakami Papieskimi”.

Wracamy początkowo tym samym leśnym traktem (szlak czarny), by po paru minutach odbić w prawo (szlak zielony), cały czas schodzimy w dół pięknym beskidzkim lasem. Po około 45 minutach osiągamy dolinę potoku Ciapków i kierujemy się w lewo na parking, z którego rozpoczęliśmy naszą wycieczkę.

Bendoszka Wielka jest na pewno górą, na którą mogą wybrać się nawet średnio doświadczeni turyści, gdyż droga na nią jest dobrze oznakowana, a sam szlak nie nastrocza większych trudności kondycyjnych. Dodatkowo można odpocząć w urokliwym schronisku na Przegibku, a uwieńczeniem naszej wędrówki jest przepiękna panorama, która roztacza się z jej szczytu. Polecam!

Bibliografia:

1. S.Figiel, U.Janicka-Krzywdą, P.Krzywdą, W.Wiśniewski, „Beskid Żywiecki – Przewodnik”, Pruszków 2006 r.
2. Aleksy Siemionow, „Studia beskidzko-tatrzańskie”, Kalwaria Zebrzydowska 1992 r.
3. Edward Moskała, „Schroniska PTTK w Karpatach Polskich”, Kraków 1980 r.

Przekaż 1% podatku dla PTT!

Gorąco zachęcamy wszystkich członków i sympatyków naszego Oddziału do przekazania 1% podatku za rok 2015 (a więc rozliczanego w roku 2016) na rzecz Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego – Oddział w Bielsku-Białej. Dzięki temu będziemy w stanie lepiej realizować cele statutowe. Z góry dziękujemy za Wasze wsparcie!

UWAGA! Przypominamy, że 1% podatku przekazujemy bezpośrednio na nasz Oddział (numer KRS poniżej).

Jeśli zastanawiacie się, dlaczego akurat nam przekazać 1%:

- jesteśmy stowarzyszeniem miłośników gór,
- propagujemy niskobudżetową turystykę górską,
- działamy na rzecz ochrony przyrody gór,
- szkolimy przewodników górskich i prowadzimy edukację młodych turystów,
- utrzymujemy się ze składek członkowskich i opieramy się na społecznej pracy naszych członków i sympatyków (nie mamy żadnych etatów ani pensji).

Działania podjęte przez Oddział PTT w Bielsku-Białej w roku 2015:

- zorganizowaliśmy 63 wycieczki, w tym wycieczki górskie, narciarskie i krajoznawcze, także wycieczki dla dzieci i seniorów,
- członkowie oddziału współorganizowali 2 wyprawy trekkingowe,
- zorganizowaliśmy lub współorganizowaliśmy 47 prelekcji, w tym prelekcje podróżnicze w naszym lokalu, prelekcje w ramach w cyklu „Poznaj Świat” w Buczkowicach we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Kultury, prelekcje w ramach cyklu „Poniedziałkowe Spotkania Podróżników” w bielskim Pubie Grawitacja Caffee (prelekcje członków Oddziału), prelekcje i wernisaże wystaw w ramach cyklu „Wspaniały Świat Gór Wysokich”, którego głównym organizatorem był Bielski Klub Alpinistyczny,
- wydaliśmy 4 numery kwartalnika „Biuletyn Informacyjny”,
- współpracowaliśmy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku oraz stowarzyszeniem Akademia Seniora,
- zorganizowaliśmy akcję „Sprzątamy Beskidy z PTT”, w czasie której oczyściliśmy ponad 100 km szlaków Beskidu Śląskiego, Małego i Żywieckiego zbierając 9810 litrów śmieci,
- byliśmy partnerem VIII Festiwalu Górskiego „Adrenalinium 2015”, organizowanego przez Kino Janosik w Żywcu,
- prowadziliśmy Bibliotekę Górską w naszym lokalu,
- koordynowaliśmy z ramienia ZG PTT współpracę pomiędzy Polskim Towarzystwem Tatrzańskim a słowackim SVTS.

Jak to zrobić:

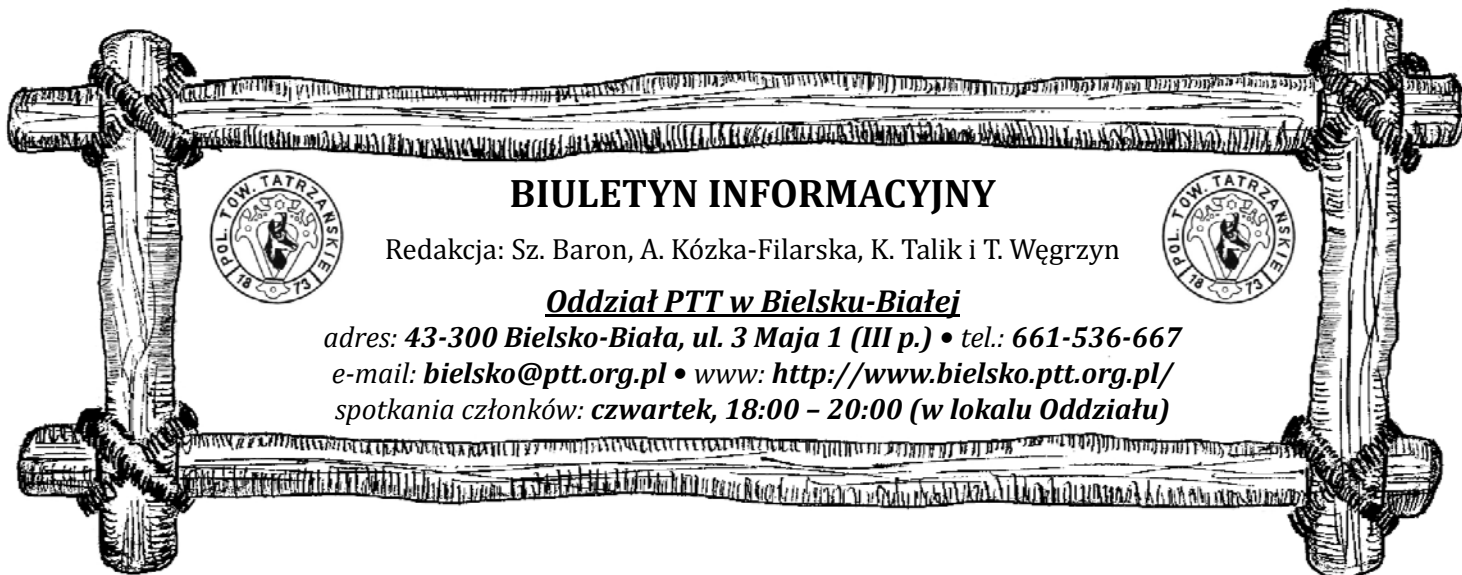
Przekazywanie 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego jest bardzo proste. Aby tego dokonać wystarczy w odpowiednie pole właściwego formularza PIT wpisać numer KRS Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego – Oddział w Bielsku-Białej: **0000085388**.

*Z tatrzańskim pozdrowieniem,
Zarząd Oddziału*

**PRZekaż 1% PODATKU
DLA ODDZIAŁU PTT W BIELSKU-BIAŁEJ**

Numer KRS: 0000085388

BIULETYN INFORMACYJNY

Redakcja: Sz. Baron, A. Kózka-Filarska, K. Talik i T. Węgrzyn

Oddział PTT w Bielsku-Białej

adres: 43-300 Bielsko-Biała, ul. 3 Maja 1 (III p.) • tel.: 661-536-667

e-mail: bielsko@ptt.org.pl • www: <http://www.bielsko.ptt.org.pl/>

spotkania członków: czwartek, 18:00 – 20:00 (w lokalu Oddziału)